

Sygn. akt III C 107/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2022 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, III Wydział Cywilny, w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Alicja Przybylska
Protokolant:	sekretarz sądowy Katarzyna Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2022 r. w Szczecinie

na rozprawie sprawy

z powództwa **I. K.**

przeciwko **M. R. (1)**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego M. R. (2) na rzecz powoda I. K. kwotę 22.208,81 zł (dwadzieścia dwa tysiące dwieście osiem złotych osiemdziesiąt jeden groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 9 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.728 zł (cztery tysiące siedemset dwadzieścia osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, liczonymi od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt III C 107/22

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 listopada 2021 roku I. K., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego M. R. (1) kwoty 22.208,81 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 9 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu wskazał, że w dniu 18 marca 2021 roku złożył zamówienie na wykonanie przez pozwanego ogrodzenia wraz z bramą. Strony potwierdziły zamówienie mailowo. Powód miał wpłacić zaliczkę w wysokości 80 % wynagrodzenia. Czas realizacji ustalono na 7-8 tygodni. W dniach 22 marca 2021 roku i 24 marca 2021 roku powód wpłacił na rzecz pozwanego umówioną zaliczkę. Po jej otrzymaniu pozwany miał przystąpić do realizacji zamówienia. Osiem tygodni od uiszczenia zaliczki upłynęło w dniu 19 maja 2021 roku. Ze strony pozwanego nie było nawet informacji o gotowości materiałów do montażu. Mając powyższe na uwadze, korzystając z uprawnienia wskazanego w treści art. 635 k.c. powód złożył pozwanemu, pismem z dnia 25 maja 2021 roku, oświadczenie o odstąpieniu od umowy, albowiem już wtedy było jasne, że pozwany nie wykona dzieła w umówionym terminie. Jednocześnie powód wezwał pozwanego do zwrotu zaliczki w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Pozwany otrzymał wskazany dokument w dniu 1 czerwca 2021 roku, zatem termin wymagalności roszczenia przypadał na dzień

8 czerwca 2021 roku. Po otrzymaniu wezwania pozwany nie skontaktował się z powodem, nie wytłumaczył opóźnienia, ani nie zwrócił zaliczki. Próby odzyskania należności okazały się bezskuteczne. Powód wskazał, iż strony ustaliły płatność wynagrodzenia w dwóch ratach – I rata – 80% po złożeniu zamówienia, a pozostała kwota po zakończeniu prac. Powód po złożeniu zamówienia uiścił zaliczkę w kwocie 22.208,81 zł. Zamówienie miało zostać zrealizowane w ciągu 8 tygodni od dnia zapłaty zaliczki, tj. w dniu 19 maja 2021 roku. Powód skorzystał z uprawnienia wskazanego w przepisie art. 635 k.c. i w dniu 25 maja 2021 roku odstąpił od umowy. Oświadczenie o odstąpieniu od umowy pozwany odebrał w dniu 1 czerwca 2021 roku, co skutkowało rozwiązaniem stosunku prawnego łączącego powoda z pozwanym. Konsekwencją powyższego był obowiązek zwrotu wzajemnych świadczeń w myśl art. 494 k.c. Powód świadczył na rzecz pozwanego kwotę 22.208,81 zł, stąd pozwany winien mu ją zwrócić. Roszczenie o odsetki za opóźnienie znajduje wsparcie w treści art. 481 k.c.

W dniu 29 grudnia 2021 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin – Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z treścią żądania pozwu (ówczesna sygnatura akt III Nc 1796/21).

Pozwany złożył sprzeciw od nakazu zapłaty, którym zaskarżył nakaz zapłaty w całości oraz wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany potwierdził zawarcie umowy z powodem, podnosząc jednak że opóźnienie w wykonaniu umowy wynikało z przyczyn przez niego niezawinionych. Pozwany nie mógł wywiązać się z umowy w wyniku zwłoki powoda. W dniu 24 maja 2021 roku pozwany wystosował do powoda wiadomość e-mail, w której zwrócił się o akceptację projektu ogrodzenia. Pomimo ponagieł powód nie ustosunkował się do treści w/w wiadomości, wskutek czego pozwany wstrzymał się z zamówieniem ogrodzenia u producenta, nie znając finalnych, indywidualnych wymiarów materiałów potrzebnych do wykonania umowy. Wskazał, że powód nieskutecznie odstąpił od umowy, wobec tego jego roszczenie nie jest wymagalne. Pozwany był informowany o przyczynach opóźnienia i przewidywanym terminie realizacji umowy. Z uwagi na powyższe z ostrożności podniósł, że odsetki powinny być liczone dopiero od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu.

Pismem z dnia 4 kwietnia 2022 roku pełnomocnik powoda zaprzeczył temu, aby powód pozostawał w zwłoce w związku z wysłanym przez pozwanego mailem z dnia 24 maja 2021 roku. W terminie kiedy zamówienie miało być gotowe do montażu, tj. w dniu 19 maja 2021 roku ze strony pozwanego nie było żadnej informacji o gotowości materiału. Pozwany dopiero w dniu 24 maja 2021 roku, czyli 5 dni po upływie terminu do wykonania dzieła, w godzinach popołudniowych wysłał do powoda maila, w którym prosił o akceptację projektu. Nie polega na prawdzie oświadczenie pozwanego, że nie otrzymał odpowiedzi na swoją wiadomość, pozwany pismem z dnia 25 maja 2021 roku złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. R. (1) prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...).

Bezsporne, a nadto dowód:

- wydruk z (...), k. 9.

I. K. prowadził rozmowy z M. R. (1) odnośnie warunków, w tym wynagrodzenia za wykonanie ogrodzenia na posesji I. K.. W dniu 18 marca 2021 roku strony doszły do porozumienia.

Mailem z dnia 18 marca 2021 roku przedstawiciel pozwanego przesłał I. K. potwierdzenie złożonego zamówienia wraz z prośbą o wpłatę zaliczki w wysokości 80% wartości zamówienia, tj. 22.208,81 zł, na numer konta podany w dokumencie. Termin realizacji prac ustalono na siedem do ośmiu tygodni od dnia zawarcia umowy.

Dowód:

- wiadomości e-mail, oferty, zdjęcia, k. 10-28,

- przesłuchanie powoda, k. 71.

W dniu 22 marca 2021 roku I. K. przelał na rachunek wskazany przez M. R. (1) kwotę 16.208,81 zł, a w dniu 24 marca 2021 roku kwotę 6.000 zł.

Dowód:

- potwierdzenia przelewów, k. 33-34,

- przesłuchanie powoda, k. 71.

M. R. (1) w terminie dwóch tygodni od dnia zawarcia umowy miał przygotować projekt dla I. K.. Powodowi zależało na czasie aby go uzyskać, z uwagi na jednocześnie prowadzone na nieruchomości prace brukarskie, których wykonanie zależało w pewnym zakresie od sposobu w jaki miało zostać wykonane ogrodzenie.

Wiadomością mailową z dnia 29 marca 2021 roku I. K. zwrócił się na adres e-mail firmy pozwanego z zapytaniem, czy jest już gotowy szkic jego ogrodzenia. Wskazał, że bardzo mu zależy na czasie.

W odpowiedzi na powyższe, mailem z dnia 30 marca 2021 roku przedstawiciel pozwanego wskazał, że powód ma przesłać szkic z dokładną co do mm długością ogrodzenia z bramą, furtką i słupem wielofunkcyjnym, co pozwoli precyzyjnie wyliczyć szerokość przęsła. W tym samym dniu I. K. przesłał szkic z wymiarami.

W dniu 12 kwietnia 2021 roku I. K. wystosował do pracownika pozwanego maila, z zapytaniem czy szkic jest już gotowy. W odpowiedzi z dnia 13 kwietnia 2021 roku pracownica pozwanego wskazała, że nie ma jeszcze projektu. Poinformowała, że „codziennie przypomina się Panu M., ale w natłoku obowiązków – jeżdżenia od budowy do budowy po prostu braknie na to czasu. Na pewno prześle projekt jak tylko będzie go mieć”. Poprosiła o wyrozumiałości i przeprosiła za zwłokę.

W wiadomości z dnia 25 kwietnia 2022 roku I. K. wskazał, iż odnosi wrażenie, że jest zbywany. Od złożenia zamówienia i przelania zaliczki minął miesiąc, a on ciągle nie otrzymał projektu. Jeżeli przez natłok pracy nie ma możliwości zrealizowania zamówienia to wskazał, iż chciałby zrezygnować z usług firmy pozwanego. Poprosił o pilny kontakt.

I. K. kontaktował się także telefonicznie z M. R. (1) i z zatrudnioną przez niego pracownicą. Mimo próśb powoda, realizacja projektu była odwlekana przez pozwanego i jego przedstawicielkę.

Dowód:

- wiadomości mailowe, k. 29-32,

- przesłuchanie powoda, k. 71.

W dniu 24 maja 2021 roku przedstawiciel pozwanego przesłał I. K. projekt ogrodzenia, prosząc o jego akceptację. I. K. nie odpowiedział na tego maila, z uwagi na to, że został on przysłany już po uzgodnionym przez strony terminie realizacji umowy.

Dowód:

- wiadomość e-mail, k. 53,

- przesłuchanie powoda, k. 71.

Pismem z dnia 25 maja 2021 roku I. K. złożył M. R. (1) oświadczenie o odstąpieniu od zamówienia, na podstawie art. 635 k.c. wraz z wezwaniem do zapłaty kwoty 22.208,81 zł, uiszczonej tytułem zaliczki. Wskazał, iż w przypadku braku zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania sądowego.

Pismo to M. R. (1) odebrał w dniu 1 czerwca 2021 roku.

Dowód:

- pismo z dnia 25 maja 2021 roku wraz z potwierdzeniem doręczenia, k. 35-37.

Pismem z dnia 10 czerwca 2021 roku I. K. za pośrednictwem pełnomocnika wezwał M. R. (1) do zapłaty kwoty 22.208,81 zł. Pismo to zostało doręczone pozwanemu w dniu 14 czerwca 2022 roku.

Dowód:

- pismo z dnia 10 czerwca 2022 roku wraz z potwierdzeniem doręczenia, k. 38-40.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało w całości na uwzględnienie.

W toku niniejszego postępowania powód dochodził od pozwanego zapłaty kwoty 22.208,81 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 9 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu zaliczki uiszczonej na poczet wykonania dzieła – ogrodzenia na nieruchomości pozwanego. Kwota ta uiszczona odpowiednio w dniach 22 i 24 marca 2021 roku nie została zwrócona na rzecz powoda, mimo złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

Zgodnie z art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Na podstawie art. 628 § 1 k.c. wysokość wynagrodzenia za wykonanie dzieła można określić przez wskazanie podstaw do jego ustalenia. Jeżeli strony nie określiły wysokości wynagrodzenia ani nie wskazały podstaw do jego ustalenia, poczytuje się w razie wątpliwości, że strony miały na myśli zwykle wynagrodzenie za dzieło tego rodzaju. Jeżeli także w ten sposób nie da się ustalić wysokości wynagrodzenia, należy się wynagrodzenie odpowiadające uzasadnionemu nakładowi pracy oraz innym nakładom przyjmującego zamówienie. W myśl art. 635 k.c. jeżeli przyjmujący zamówienie opóźnia się z rozpoczęciem lub wykończeniem dzieła tak dalece, że nie jest prawdopodobne, żeby zdołał je ukończyć w czasie umówionym, zamawiający może bez wyznaczenia terminu dodatkowego od umowy odstąpić jeszcze przed upływem terminu do wykonania dzieła. Ostatni z przywołanych przepisów przyznaje uprawnienie do złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy w sytuacji, w której opóźnienie w wykonaniu dzieła jest tak dalekie, iż wątpliwym jest wykonanie dzieła w uzgodnionym przez strony terminie. Skutkiem złożenia oświadczenia o odstąpieniu jest wygaśnięcie węzła obligacyjnego jaki wiązał strony. Z momentem jego złożenia strony nie są już zobligowane do świadczenia, a zobowiązanie wygasa ze skutkiem *ex tunc*. Z chwilą złożenia skutecznego oświadczenia o odstąpieniu od umowy strony zobowiązane są do zwrotu wzajemnie uczynionych na swoją rzecz świadczeń. Zgodnie bowiem z treścią art. 494 k.c. strona, która odstępuje od umowy wzajemnej, obowiązana jest zwrócić drugiej stronie wszystko, co otrzymała od niej na mocy umowy, a druga strona obowiązana jest to przyjąć. Strona, która odstępuje od umowy, może żądać nie tylko zwrotu tego, co świadczyła, lecz również na zasadach ogólnych naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania (§ 1). Zwrot świadczenia na rzecz konsumenta powinien nastąpić niezwłocznie (§ 2).

W ocenie Sądu materiał dowodowy zgromadzony w sprawie dał podstawy do ustalenia, iż ziszczyły się przesłanki uprawniające powoda do złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy, co skutkowało obowiązkiem zwrotu na jego rzecz wpłaconej zaliczki.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przy czym na podstawie art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę. Mając powyższe na uwadze stwierdzić należało, że na stronie powodowej spoczywał obowiązek wykazania, że pozwany opóźniał się z realizacją swojego zobowiązania wynikającego z zawartej umowy, w sposób pozwalający przypuszczać, iż nie wykona go w terminie. Na pozwanym natomiast ciążył obowiązek wykazania, że przesłanki takie nie zaistniały lub, że zwrócił drugiej stronie

wpłaconą zaliczkę w całości lub w części. Reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, spoczywa on na stronie powodowej. Zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu, wynikającym z przywołanych przepisów, powód jest zobowiązany do wykazania wszystkich okoliczności uzasadniających jego roszczenie tak co do zasady jak i wysokości. Pozwany zaś, który odmawia uczynienia zadość żądaniu powoda, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje (vide wyrok Sądu Najwyższego z 3 października 1969 r., II PR 313/69, Legalis 14124 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, Legalis 23098). Art. 6 k.c. rozumiany być musi również w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 299/06, Legalis 161055 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 r., II CSK 293/07, Legalis 162518).

W treści sprzeciwu od nakazu zapłaty pozwany potwierdził zawarcie umowy z powodem. Podniósł natomiast, że opóźnienie w wykonaniu umowy wynikało z przyczyn przez niego niezawinionych, a leżących po stronie powoda. Wskazał, że w dniu 24 maja 2021 roku wystosował do powoda wiadomość e-mail, w której zwrócił się o akceptację projektu ogrodzenia, a wiadomość ta pozostała bez jakiegokolwiek odpowiedzi. Zakwestionował skuteczność złożonego oświadczenia o odstąpieniu, wskazując, że pozwany był informowany o przyczynach opóźnienia i przewidywanym terminie realizacji umowy.

W toku niniejszego postępowania poza sporem pozostawały zatem okoliczności związane z zawarciem umowy i wzajemnymi uzgodnieniami stron co do wysokości wynagrodzenia, sposobu i terminów jego płatności, a także terminu jaki strony ustaliły na realizację umowy. Spór skoncentrował się wokół tego po czyjej stronie leżały przyczyny niewykonania przez pozwanego zobowiązania w umówionym terminie.

W ocenie Sądu materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy potwierdzał okoliczności wskazane w uzasadnieniu pozwu, a także te na które wskazywał powód w toku swojego przesłuchania w charakterze strony. Z treści przedłożonych wiadomości e-mail wynikało, iż to I. K. zwracał się do pozwanego o przyspieszenie terminu realizacji umowy, w tym oddania projektu. Ponaglenia te nie przynosiły jednak żadnych rezultatów. Jak wynikało z treści dokumentów, strony uzgodniły termin realizacji prac na okres 7 – 8 tygodni. Nawet przy przyjęciu najkorzystniejszej w tym zakresie wersji dla pozwanego, tj. tak aby liczyć termin realizacji na 8 tygodnia od dnia płatności pełnej kwoty zaliczki, tj. od dnia 24 marca 2021 roku, to upływałyby on z dniem 19 maja 2021 roku. Wskazać należy, że już w dniu 29 marca 2021 roku I. K. zwrócił się na adres e-mail firmy pozwanego z zapytaniem o gotowość szkicu jego ogrodzenia, wskazując, że bardzo mu zależy na czasie. W odpowiedzi na powyższe mailem z dnia 30 marca 2021 roku przedstawiciel pozwanego wskazał, że powód ma przesłać szkic, co powód uczynił w tym samym dniu. Trudno zatem zarzucać I. K., że nie współdziałał przy realizacji umowy. Wręcz przeciwnie kontaktował się z pozwanym i jego pracownicą dążąc do jej wykonania. Z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy nie wynikają żadne okoliczności, które wskazywałyby na naganne zachowanie powoda lub na jego postępowanie jako przyczynę zwłoki. Postawa taka widoczna była natomiast po stronie pozwanego, co wynikało nie tylko z przesłuchania powoda w charakterze strony, ale także chociażby pośrednio z maila pracownicy pozwanego z dnia 13 kwietnia 2021 roku, w którym poinformowała, że codziennie przypomina się pozwanemu, ale w natłoku obowiązków brakuje mu czasu. Nadto poprosiła o wyrozumiałości i przeprosiła za zwłokę. Wysłanie natomiast przez pozwanego w dniu 24 maja 2021 roku maila z projektem, tak więc po terminie w którym umowa miała być zrealizowana, nie mogło mieć żadnego znaczenia na tle okoliczności niniejszej sprawy. Niezaprzeczalnym pozostawało bowiem, iż dochowanie przez pozwanego terminu umownego było niemożliwe. Powyższe stanowiło usprawiedliwienie dla złożenia przez I. K. oświadczenia o odstąpieniu od umowy, a w konsekwencji do żądania zwrotu spełnionego świadczenia – uiszczony zaliczki w kwocie 22.208,81 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 22.208,81 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 9 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty.

Roszczenie o odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego znajduje oparcie w treści art. art. 359 § 1 k.c. i art. 481 § 1 i 2 k.c. Zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dłużnik popada w opóźnienie jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2003 r., sygn. II CK 146/02). W niniejszej sprawie pozwany został wezwany do zwrotu uiszczonej zaliczki pismem z dnia 25 maja 2021 roku, w którym wskazano, iż w przypadku braku zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania sądowego. Pozwany odebrał to pismo w dniu 1 czerwca 2021 roku. W związku z tym termin na uregulowanie przez niego należności upływał z dniem 8 czerwca 2021 roku. Zasadnym zatem było żądanie odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia od dnia 9 czerwca 2022 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Przepis art. 98 k.p.c. stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (§ 1). Od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone, do dnia zapłaty. Jeżeli orzeczenie to jest prawomocne z chwilą wydania, odsetki należą się za czas po upływie tygodnia od dnia jego ogłoszenia do dnia zapłaty, a jeżeli orzeczenie takie podlega doręczeniu z urzędu - za czas po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty (§ 1¹). Na koszty te, zgodnie z treścią art. 98 § 3 k.p.c. składa się uiszczona przez powoda opłata od pozwu w kwocie 1.111 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika powoda, którego wysokość ustalono na podstawie przepisu § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie na kwotę 3.600 złotych oraz opłata skarbową od złożonego dokumentu pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17 złotych.